

Tobak och äldre

Lovisa Brehmer, leg läk, med dr
Stockholm 5/2 2018

Är det något speciellt med just äldre rökare?

Inte en miljö där man börjar röka...

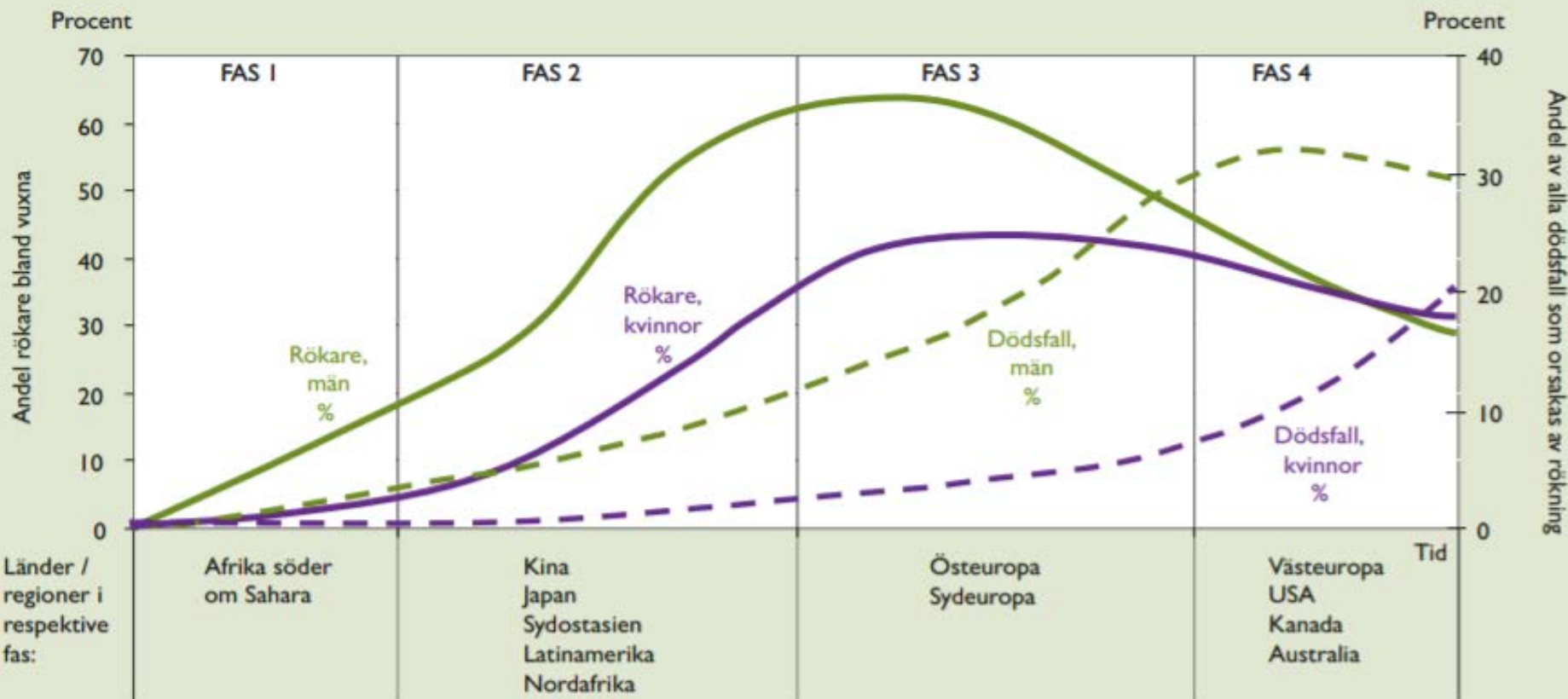
Man kanske började röka i den här världen...

Och nu har vi den här världen...

Tobaksepidemins förlopp

Figur 1. Modell över tobaksepidemins förlopp

Andel (procent) rökare (vänster skala) samt andel av alla dödsfall som uppskattas vara orsakade av rökning (höger skala) i tobaksepidemins fyra olika faser. Kvinnor och män.

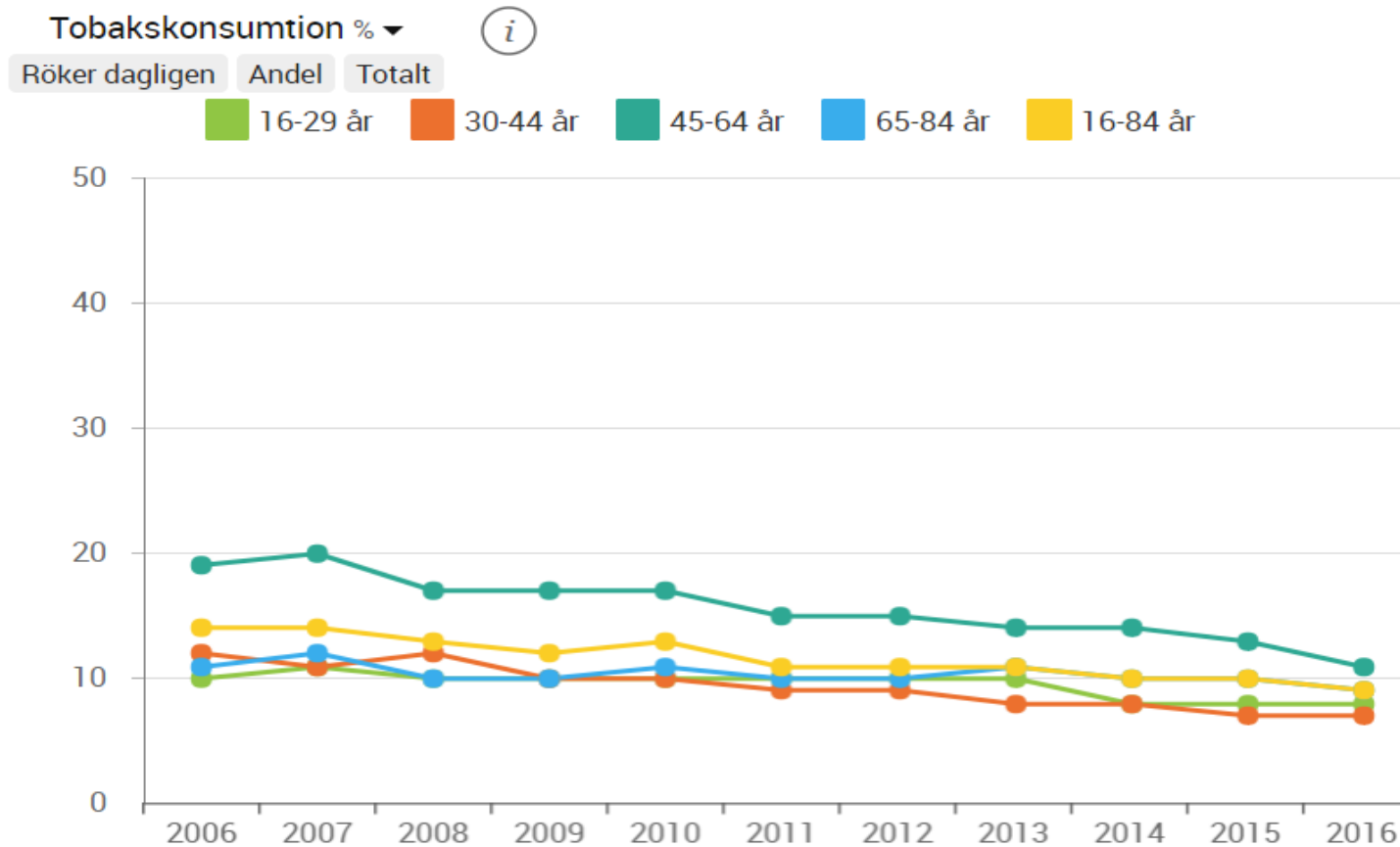

Sverige och övriga Norden befinner sig i fas 4 i tobaksepidemins förlopp.

Källa: Lopez A, Collishaw N, Piha T, [6]

Daglig rökning per åldersgrupp i Sverige

Figur 2. Andel invånare i åldern 16–84 år som rökte tobak dagligen (procent), totalt och fördelat på ålder, under perioden 2006–2016.

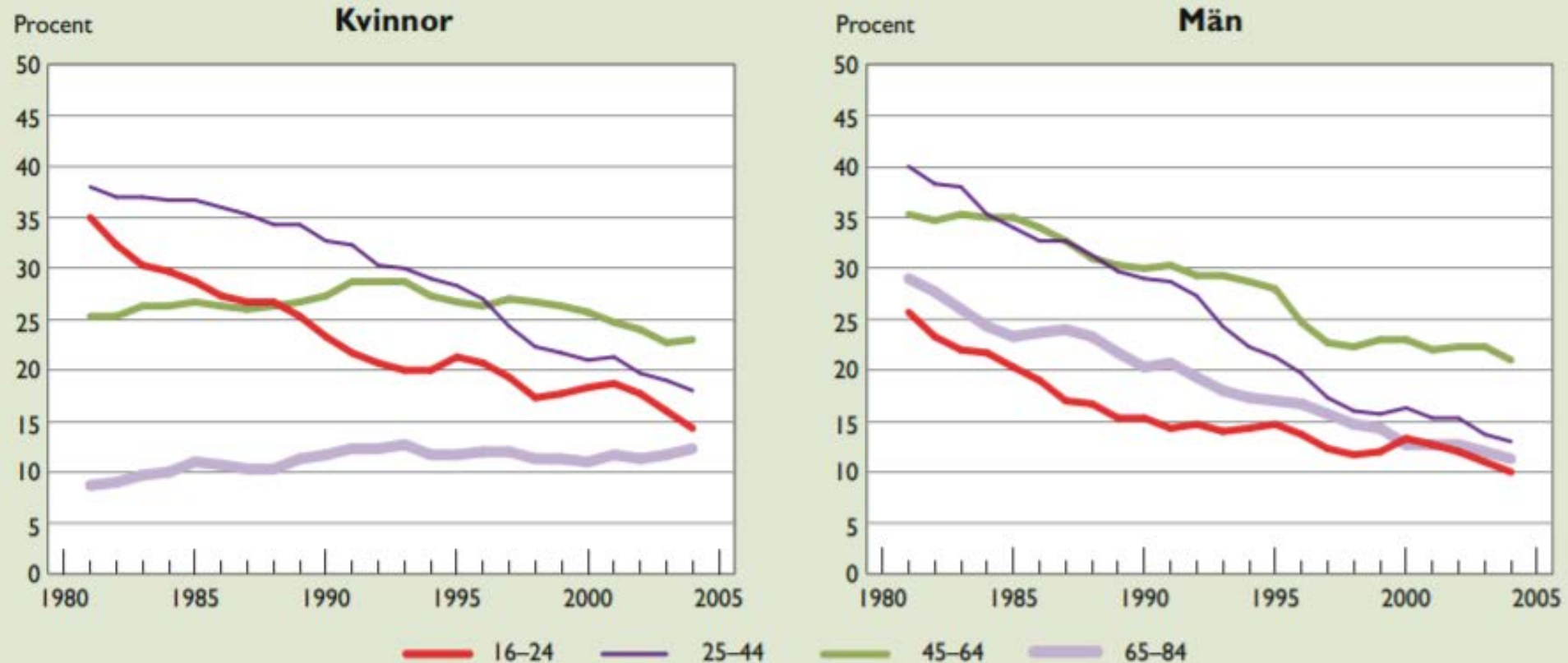

Källa: Nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor?", Folkhälsomyndigheten.

Daglig rökning per åldersgrupp och kön

Figur 4. Daglig rökning i olika åldersgrupper

Andel (procent) som uppgav att de rökte dagligen. Kvinnor och män i olika åldersgrupper 16 till 84 år, perioden 1980–2005*.

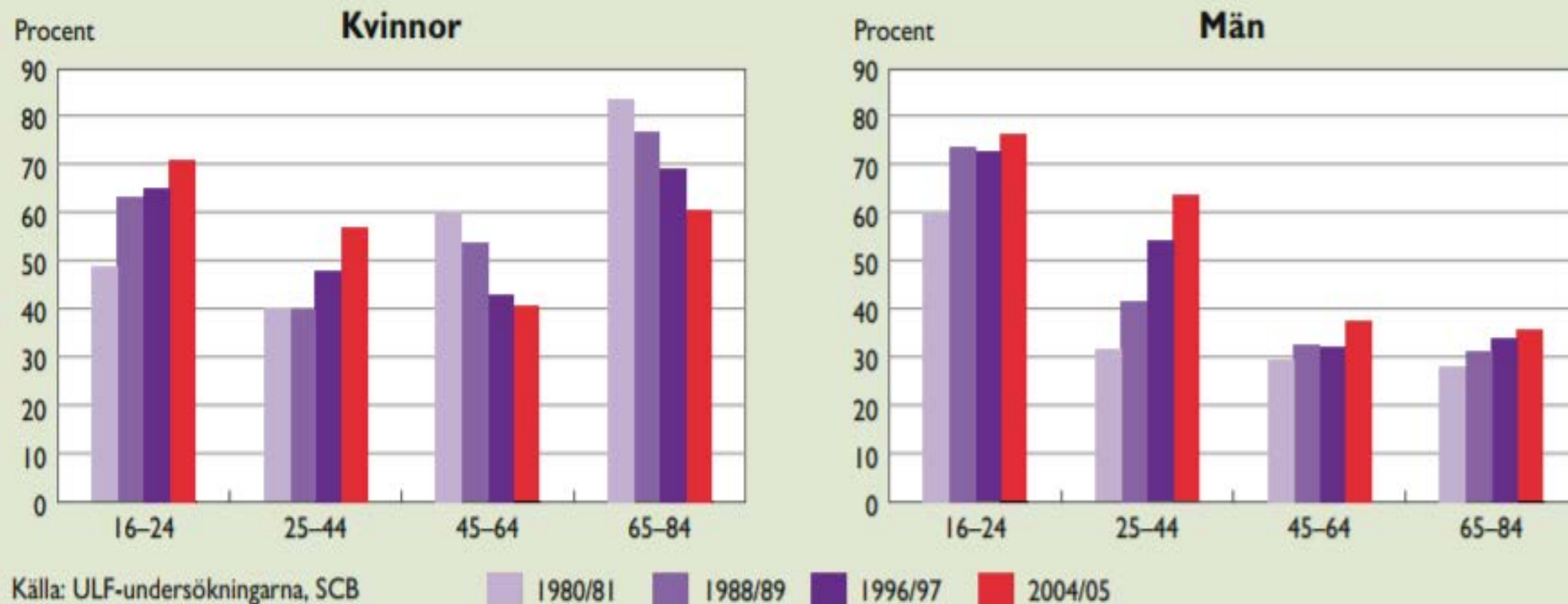
* Glidande treårsmedelvärde.

Källa: ULF-undersökningarna, SCB

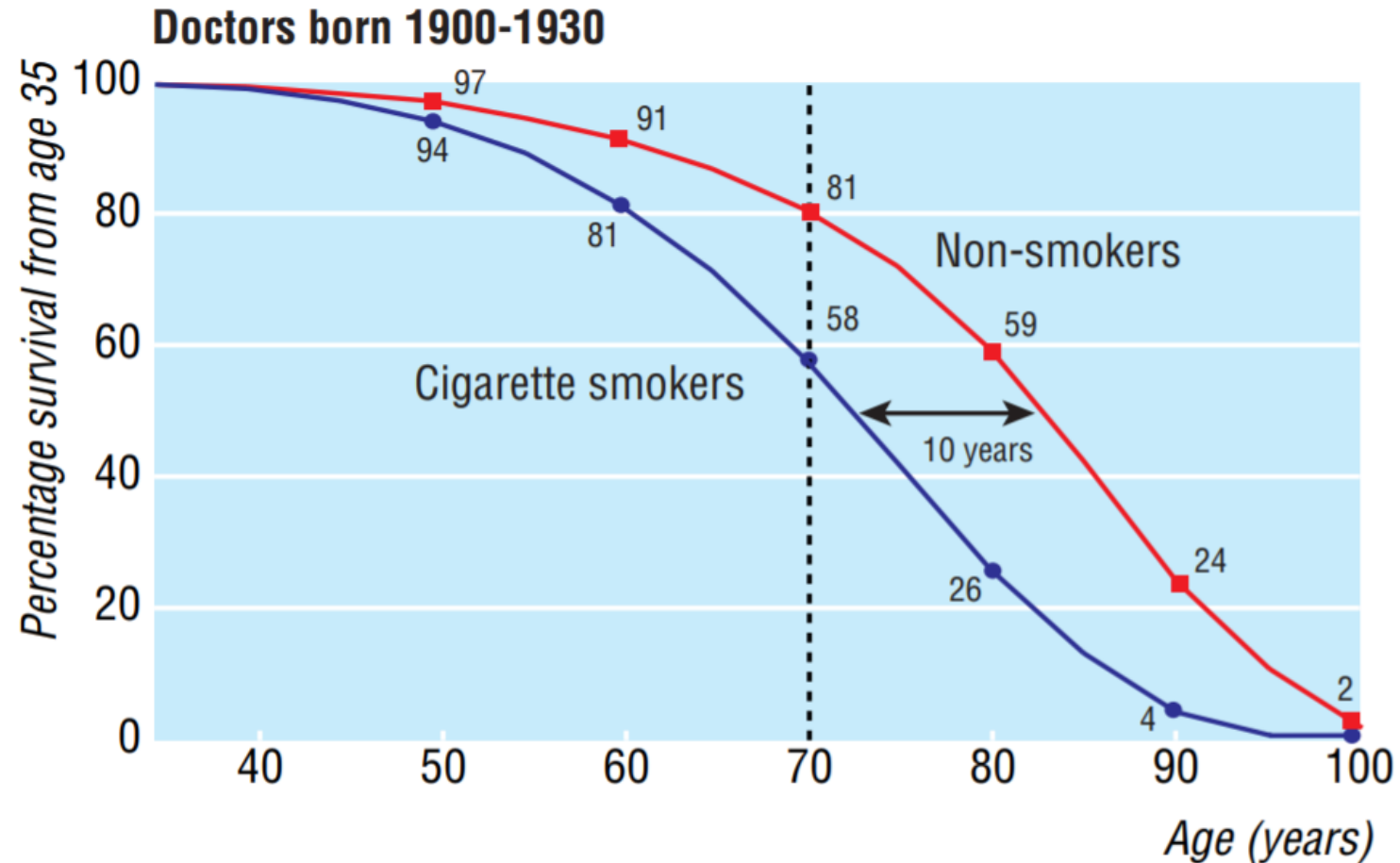
Andel som aldrig har rökt per ålder och kön

Figur 5. Har aldrig rökt i olika åldersgrupper

Andel (procent) som uppgav att de aldrig har rökt. Kvinnor och män i olika åldersgrupper 16 till 84 år, år 1980/81, 1988/89, 1996/97 och 2004/05.

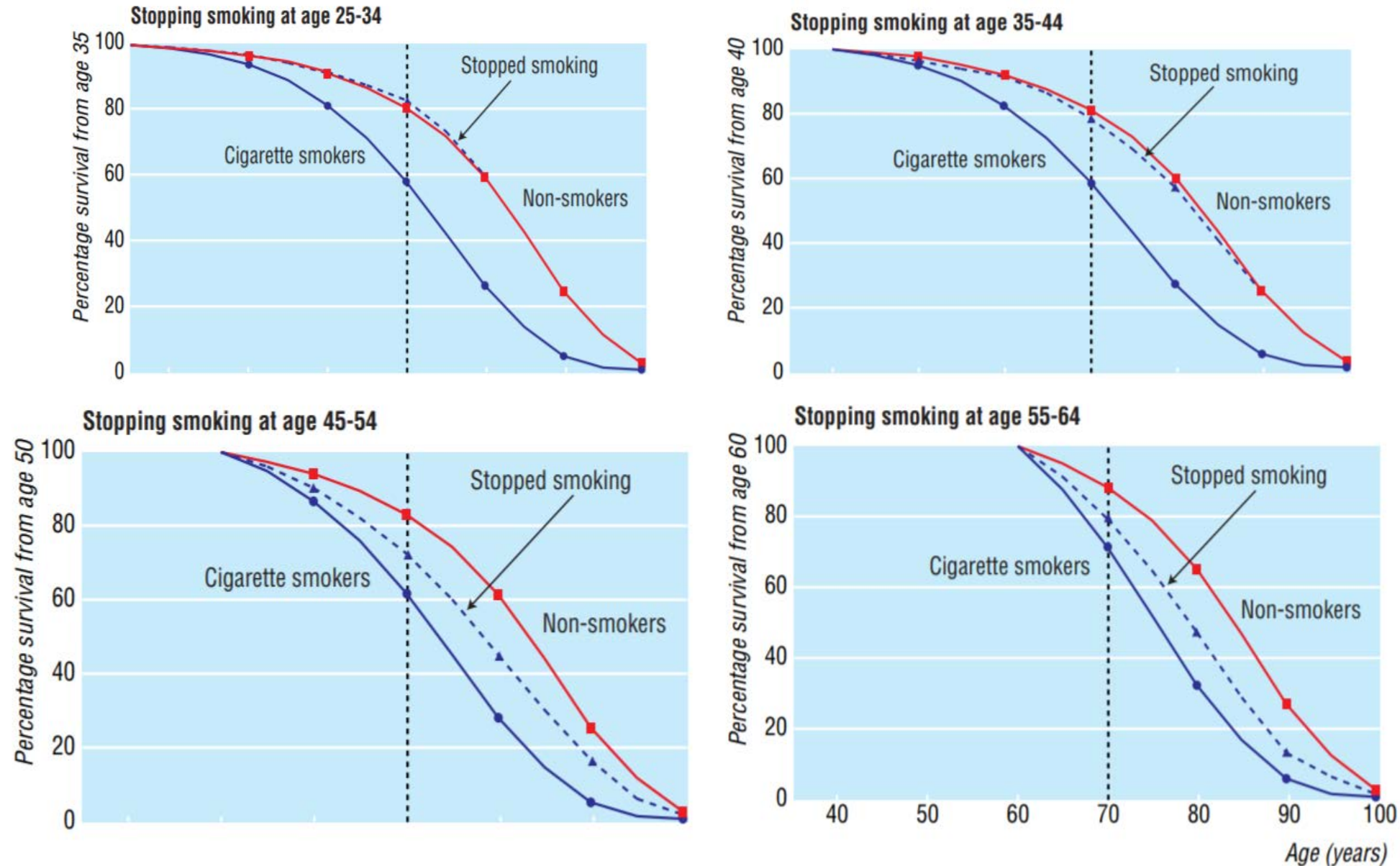
Rökning och dödlighet

Ref: Doll et al BMJ
2004

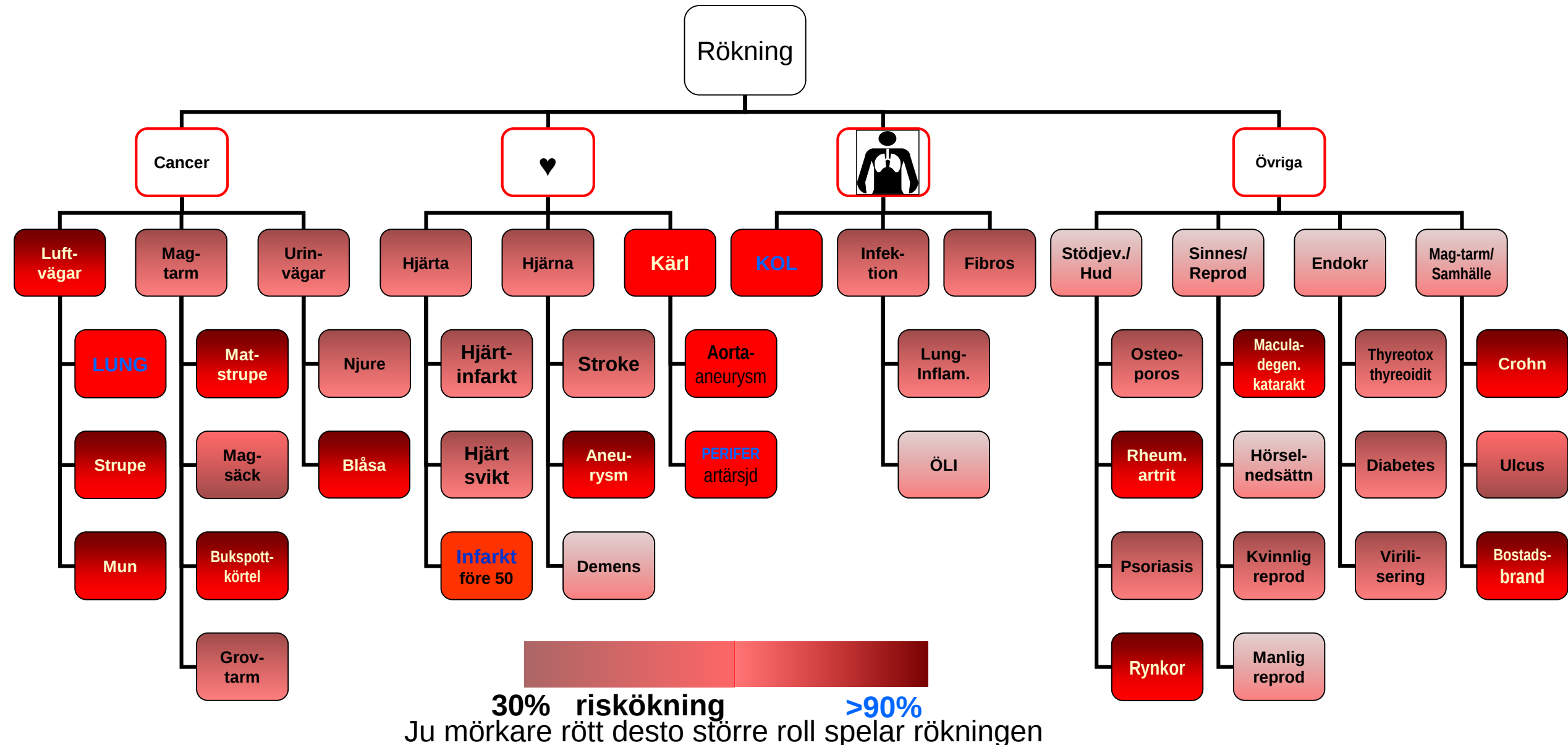
Fig 3 Survival from age 35 for continuing cigarette smokers and lifelong non-smokers among UK male doctors born 1900-1930, with percentages alive at each decade of age

Ökad överlevnad vid rökstopp

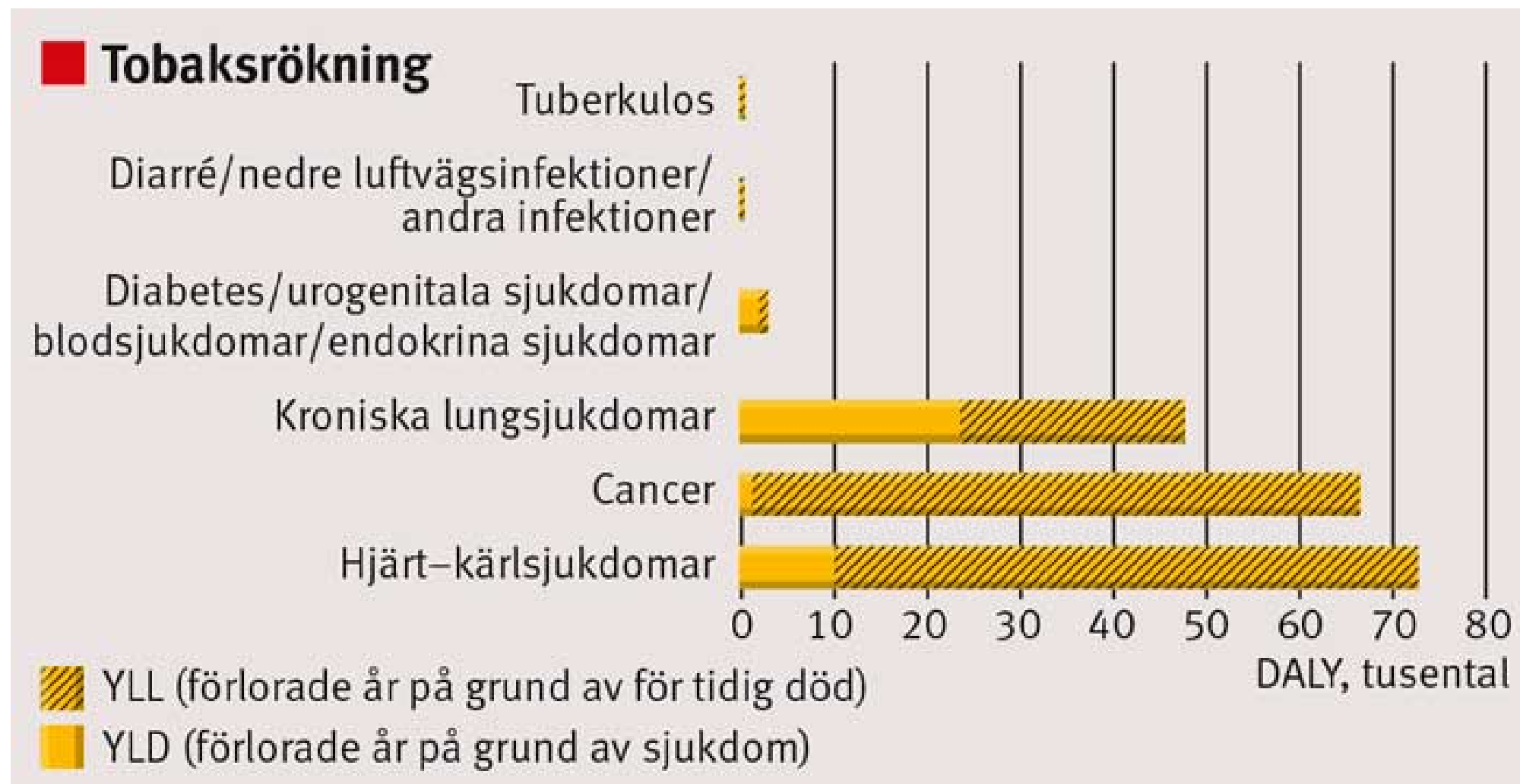

Ref: Doll et al BMJ
2004

Skador och sjukdomar som kan förebyggas med rökstopp

Förlorade år pga. sjukdom och tidig död 2010

Det är aldrig för sent att sluta röka

- Hälsovinster på kort sikt
 - Normaliserat blodtryck och puls
 - Bättre syresättning av blodet
 - Lukt/smak
 - Bättre kondition/piggare
 - Lägre risk för blodpropp
 - Lägre infektionsrisk
 - Ingen passiv exponering för familjen

Rökning på äldreboende och inom hemtjänst

- Privata hem/rum omfattas inte av tobakslagen
- Tobakslagen anger att ingen anställd ska utsättas för passiv rökning mot sin vilja
- Arbetsgivarens ansvar att säkerställa god arbetsmiljö
 - Skyddskläder
 - Luftrenare
 - Vädring
 - Matcha med rökande personal

Även en säkerhetsfråga

Sammanfattning

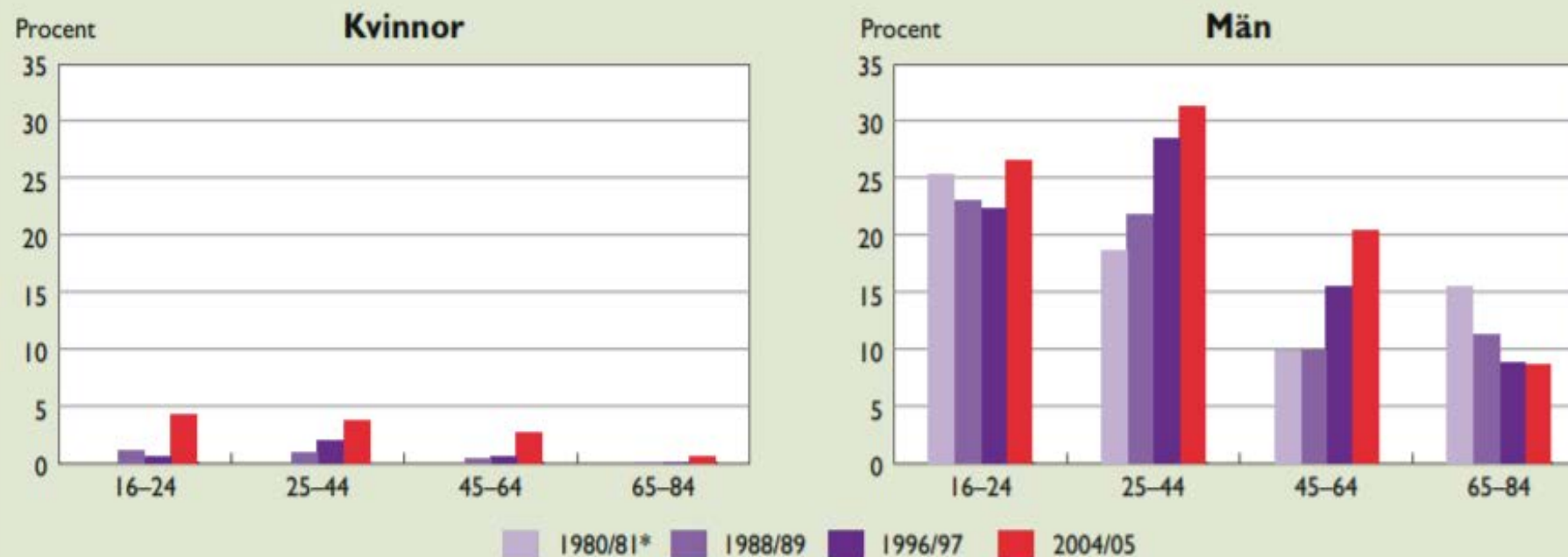
- De flesta etablerar rökvanor innan 20-års ålder
- Rökning hos äldre avspeglar rökvanor flera decennier innan
- 50% mortalitet i genomsnitt 10 år tidigare än icke-rökare
- Vinst av rökstopp även senare i livet
- Rökning är ett svårlöst problem inom hemtjänst och äldreomsorg

TOBACCO RÖKFRITT
ENDGAME SVERIGE
2025

Snus per åldersgrupp och kön

Figur 8. Snusar dagligen

Andel (procent) som snusar dagligen. Kvinnor och män i olika åldersgrupper, åren 1980/81, 1988/89, 1996/97 och 2004/05.

* Åren 1980/81 löd frågan "Snusar Ni?" och ställdes bara till män, övriga år löd frågan "Snusar Du dagligen?" och ställdes till båda könen.

Källa: ULF-undersökningarna, SCB